

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ

**ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВНУТРІШНІХ СПРАВ**

**Кафедра криміналістики, судової експертології та домедичної підготовки
Факультет №1**

РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни «Напрями розвитку науки криміналістики»

вибірковий компонент
освітньої програми
третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти

081 Право

Харків 2023

ЗАТВЕРДЖЕНО

Науково-методичною радою
Харківського національного
університету внутрішніх справ
Протокол від 30.08.23 №7

СХВАЛЕНО

Вченою радою факультету № 1
Протокол від 16.08.23 № 8

ПОГОДЖЕНО

Секцією Науково-методичної ради
ХНУВС з юридичних дисциплін
Протокол від 29.08.23 №7

Розглянуто на засіданні кафедри криміналістики, судової експертології та домедичної підготовки (*протокол від 03.08.23 № 8*).

Розробник:

доцент кафедри криміналістики, судової експертології та домедичної підготовки, кандидат юридичних наук, доцент **Книженко С.О.**

Рецензенти:

1. Доцент кафедри кримінального процесу та криміналістики факультету № 6 Харківського національного університету внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, доцент **Заяць Д.Д.**
2. Провідний фахівець з організації наукової роботи відділу забезпечення діяльності центру Харківського НДЕКЦ МВС України, кандидат психологічних наук, доцент **Лозова С.М.**

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Шифри та назви галузі знань, код та назва спеціальності, ступень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів ECTS – денна форма навчання – 3 Загальна кількість годин – 90 Кількість тем – 14	0304 право 8.03040101 правознавство	Цикл дисциплін професійної та практичної підготовки Навчальний курс 1 Семестр 1 Види підсумкового контролю екзамен
Розподіл навчальної дисципліни за видами занять:		
денна форма навчання		
Лекції – 16 год.; Семінарські заняття – 28 год.; Самостійна робота – 50 год.; Індивідуальні завдання: Реферати, презентації, наукові доповіді (тощо) – 1		

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни „Напрями розвитку науки криміналістики” є формування у здобувачів третього рівня вищої освіти ступеня доктора філософії глибоких наукових, теоретичних і практичних знань,

вироблення та удосконалення ними особливих умінь, необхідних як для здійснення наукової, так і науково-педагогічної діяльності.

Основними завданнями вивчення дисципліни „Напрями розвитку науки криміналістики” є:

- засвоєння сучасних завдань криміналістики та тенденцій її розвитку;
- систематизація та закріплення знань про використання комп'ютерних технологій при розслідуванні кримінальних правопорушень;
- засвоєння сучасних форм протидії розслідуванню та криміналістичних засобів її подолання;
- систематизація та закріплення знань щодо використання сучасних криміналістичних технологій;
- систематизація та закріплення сучасних положень формування та реалізації методики розслідування окремих видів кримінальних правопорушень.

Міждисциплінарні зв'язки: з кримінальним правом, кримінальним процесуальним правом, кримінологією.

Очікувані результати навчання: у результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен **знати:**

- криміналістичні аспекти сучасної злочинності;
- сучасні завдання криміналістики та тенденції її розвитку;
- правила фіксації криміналістично значимої інформації з використанням комп'ютерних технологій;
- принципи та правила використання технічних засобів у криміналістиці;
- сучасні засоби та методи виявлення, вилучення, фіксації, дослідження криміналістично значимої інформації;
- тактичні правила і прийоми проведення слідчих (розшукових) дій;
- критерії допустимості тактичних засобів при проведенні слідчих дій;
- принципи та правила розробки тактичних прийомів проведення слідчих (розшукових) дій;
- криміналістичні засоби забезпечення безпеки учасників кримінального процесу;
- сутність, структуру та класифікацію криміналістичних методик;
- принципи формування та реалізації окремих криміналістичних методик;

вміти:

- аналізувати й оцінювати вихідну інформацію про кримінальні правопорушення та приймати аргументоване рішення відносно використання отриманої інформації;
- застосовувати правила фіксації криміналістично значимої інформації з використанням комп'ютерних технологій;
- застосовувати та розробляти нові засоби та методи виявлення, вилучення, фіксації, дослідження, криміналістично значимої інформації;
- кваліфіковано проводити слідчі (розшукові) дії у відповідності до виду

кримінального правопорушення;

- розробляти нові тактичні прийоми підготовки, проведення та фіксації слідчих (розшукових) дій;

- визначати основні напрямки розслідування окремих видів кримінальних правопорушень;

- розробляти окремі криміналістичні методики.

Програмні компетентності, які формуються при вивченні навчальної дисципліни:		
Інтегральна компетентність		
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК-1	Здатність комплексно розв'язувати проблему: вміти виявляти наукову сутність проблем у професійній сфері, знаходити шляхи їх розв'язання
	ЗК-2	Критичне мислення: вміти аналізувати, верифікувати, оцінювати зміст правових приписів, готувати пропозиції вдосконалення правових актів
	ЗК-3	Управління людьми: вміти проявляти ініціативу та здійснювати лідерські функції задля досягнення спільної мети
	ЗК-6	Комунікація: мати навички письмової та усної комунікації українською мовою та однією з поширених європейських мов, вміти ясно висловлюватися бути переконливим
	ЗК-8	Когнітивна гнучкість: вміти здобувати нові знання, інтерпретувати їх з уже наявними, адаптивність мислення для вирішення задач у змінених умовах
	ЗК-9	Орієнтація на високий результат: внутрішня потреба виконувати роботу якісно, вміння планувати етапи та хід виконуваної роботи
	ЗК-10	Формулювання суджень і ухвалення рішень: орієнтуватися у різних поглядах на проблему та шляхах їх вирішення, вміти формулювати задачу, аргументовано обирати шляхи розв'язання
	ЗК-12	Інформаційна: вміння шукати, обробляти та аналізувати інформацію

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК)	СК-1	Вміти аналізувати правові проблеми та формулювати правові позиції
	СК-2	Вміти застосовувати юридичну аргументацію
	СК-3	Вміти виявляти проблеми правового регулювання і пропонувати належні способи їх вирішення
	СК-5	Поглиблене знання засад і принципів національного права
	СК-6	Вміння діяти на основі розвиненої правосвідомості
	СК-7	Здатність до критичного і системного аналізу правових явищ
	СК-8	Вміння здійснювати правову кваліфікацію,
	СК-9	Вміння визначати належні та прийнятні для юридичного аналізу факти
	СК-10	Вміння та готовність приймати юридичні рішення на основі юридичних фактів
	СК-11	Вміння використовувати сукупність організаційних та технічних засобів для обробки і збереження інформації
	СК-12	Вміння застосовувати правила підготовки та оприлюднення нормативно-правових актів
	СК-14	Вміння використовувати знання, накопичені у правовій сфері
	СК-15	Вміння застосовувати природничо-наукові методи і технічні засоби

3. Програма навчальної дисципліни

Тема 1 Криміналістика ХХІ століття: завдання та тенденції розвитку.

Природа криміналістики. Сучасні завдання криміналістики та тенденції її розвитку. Обґрунтування сучасного визначення і перспективи розвитку поняття криміналістики. Сучасне розуміння об'єкта та предмета криміналістики. Проблеми становлення новітньої системи криміналістики.

Тема 2 Сучасні можливості техніко-криміналістичного забезпечення розслідування кримінальних правопорушень.

Поняття техніко-криміналістичного забезпечення розслідування кримінальних правопорушень. Засоби і методи дослідження техніко-криміналістичного

забезпечення розслідування кримінальних правопорушень. Особливості техніко-криміналістичного забезпечення в діяльності слідчого.

Тема 3 Загальнотеоретичні проблеми криміналістичної тактики.

Предмет та структура криміналістичної тактики. Тактичний прийом як елемент криміналістичної тактики. Проблеми використання слідчих хитрощів (психологічних пасток). Допустимість психологічного впливу при проведенні слідчих (розшукових) дій. Функції та види тактичних прийомів. Проблеми систематизації тактичних прийомів у криміналістиці.

Тема № 4. Сучасний стан та тенденції розвитку інформаційно-довідкового забезпечення розслідування кримінальних правопорушень.

Історія виникнення криміналістичних обліків. Поняття криміналістичних обліків. Поняття інформаційно-довідкового забезпечення розслідування кримінальних правопорушень. Види криміналістичних обліків. Правове регулювання криміналістичних обліків. Тенденції розвитку інформаційно-довідкового забезпечення розслідування кримінальних правопорушень.

Тема 5 Криміналістичне забезпечення укладення угод у кримінальному судочинстві.

Поняття та види угод у кримінальному провадженні. Наслідки укладання угод. Типові слідчі (судові) ситуації при укладанні угод про примирення між потерпілим та підозрюваним чи обвинуваченим. Типові слідчі (судові) ситуації при укладанні угод між прокурором та підозрюваним чи обвинуваченим про визнання винуватості. Особливості методики розслідування кримінальних правопорушень у разі досудової угоди про співпрацю.

Тема 6 Протидія розслідуванню кримінальних правопорушень та криміналістичні засоби її подолання.

Поняття, сутність та значення конфліктних ситуацій. Поняття та сутність протидії розслідуванню кримінальних правопорушень. Поняття та система криміналістичних засобів подолання протидії розслідуванню кримінальних правопорушень. Проблеми захисту учасників кримінального судочинства.

Тема 7 Призначення та роль криміналістичної методики в оптимізації досудового слідства

Загальні положення методики розслідування кримінальних правопорушень: поняття, сутність, ознаки. Місце криміналістичної методики в системі криміналістики. Види криміналістичних методик. Джерела формування методик розслідування кримінальних правопорушень. Принципи розробки методики розслідування окремих видів кримінальних правопорушень.

Тема 8 Проблеми побудови та реалізації окремих криміналістичних методик

Структура і зміст окремої криміналістичної методики. Криміналістична класифікація кримінальних правопорушень та її роль в диференціації криміналістичних методик. Прагматична функція криміналістичної характеристики кримінальних правопорушень. Типові тактичні операції як структурний елемент окремої криміналістичної методики. Принципи побудови та застосування. Проблеми типізації та алгоритмізації в діяльності слідчого. Система окремих криміналістичних методик та проблема їх практичного застосування.

Тема 9. Методика розслідування електоральних кримінальних правопорушень.

Поняття електоральних кримінальних правопорушень. Криміналістична класифікація електоральних кримінальних правопорушень. Криміналістична характеристика електоральних кримінальних правопорушень. Типові слідчі ситуації початкового етапу та відповідні їм алгоритми розслідування. Тактика проведення окремих слідчих (розшукових) дій: огляду, допиту підозрюваного, судових експертиз. Профілактична діяльність слідчого.

Тема 10 Розслідування кримінальних правопорушень, пов'язаних з порушенням вимог законодавства про охорону праці.

Криміналістична класифікація кримінальних правопорушень, пов'язаних з порушенням вимог законодавства про охорону праці. Криміналістична характеристика кримінальних правопорушень, пов'язаних з порушенням вимог законодавства про охорону праці. Типові слідчі ситуації початкового етапу та відповідні їм алгоритми розслідування. Тактика проведення окремих слідчих (розшукових) дій: огляду, допиту підозрюваного, судових експертиз.

Тема 11 Особливості розслідування екологічних кримінальних правопорушень.

Поняття екологічних кримінальних правопорушень. Криміналістична класифікація екологічних кримінальних правопорушень. Криміналістична

характеристика екологічних кримінальних правопорушень. Типові слідчі ситуації початкового етапу та відповідні їм алгоритми розслідування. Тактика проведення окремих слідчих (розшукових) дій: огляду, допиту підозрюваного, судових експертиз. Профілактична діяльність слідчого.

Тема 12 Особливості розслідування комп'ютерних кримінальних правопорушень.

Поняття комп'ютерних кримінальних правопорушень. Криміналістична класифікація комп'ютерних кримінальних правопорушень. Криміналістична характеристика комп'ютерних кримінальних правопорушень. Типові слідчі ситуації початкового етапу та відповідні їм алгоритми розслідування. Тактика проведення окремих слідчих (розшукових) дій: огляду, допиту підозрюваного, судових експертиз. Профілактична діяльність слідчого.

Тема 13 Розслідування кримінальних правопорушень проти правосуддя.

Поняття кримінальних правопорушень проти правосуддя. Криміналістична класифікація кримінальних правопорушень проти правосуддя. Криміналістична характеристика кримінальних правопорушень проти правосуддя. Типові слідчі ситуації початкового етапу та відповідні їм алгоритми розслідування. Тактика проведення окремих слідчих (розшукових) дій: огляду, допиту підозрюваного, судових експертиз. Профілактична діяльність слідчого.

Тема 14 Криміналістичне забезпечення досудового розслідування кримінальних правопорушень міжнародного характеру.

Поняття кримінальних правопорушень міжнародного характеру. Криміналістична класифікація кримінальних правопорушень міжнародного характеру. Криміналістична характеристика кримінальних правопорушень міжнародного характеру. Типові слідчі ситуації початкового етапу та відповідні їм алгоритми розслідування. Тактика проведення окремих слідчих (розшукових) дій: огляду, допиту підозрюваного, судових експертиз. Профілактична діяльність слідчого.

4. Структура навчальної дисципліни

4.1.1. Розподіл часу навчальної дисципліни за темами (денна форма навчання)

4.1.1. Розподіл часу навчальної дисципліни за темами (денна форма навчання)

	Номер та назва навчальної теми	Кількість годин відведених на вивчення навчальної дисципліни						Вид контролю
		Всього	з них:					
			лекції	Семінарські	Практичні	Контрольні	Самостійна робота	
	Тема № 1 Криміналістика ХХІ століття: завдання та тенденції розвитку	7	2	0	2		3	
	Тема № 2 Сучасні можливості техніко-криміналістичного забезпечення розслідування кримінальних правопорушень	5	2	0	2		3	
	Тема № 3 Загальнотеоретичні проблеми криміналістичної тактики	5	2	0	2		3	
	Тема № 4 Сучасний стан та тенденції розвитку інформаційно-довідкового забезпечення розслідування кримінальних	7	2		2		3	

	правопорушень.							
	Тема № 5 Криміналістичне забезпечення укладення угод у кримінальному судочинстві.	5	0		2		3	
	Тема № 6 Протидія розслідуванню кримінальних правопорушень та криміналістичні засоби її подолання.	7	2		2		3	
	Тема № 7 Призначення та роль криміналістичної методики в оптимізації досудового слідства	5	0		2		3	
	Тема № 8 Проблеми побудови та реалізації окремих криміналістичних методик	7	2		2		3	
		40	4	0	12	2	22	
	Тема № 9 Методика розслідування електоральних кримінальних правопорушень.	7	2		2		3	

Тема № 10 Розслідування кримінальних правопорушень, пов'язаних з порушенням вимог законодавства охорону праці.	5	0		2		3		
Тема № Особливості розслідування екологічних кримінальних правопорушень.	6	0		2		4		
Тема № 12 Особливості розслідування комп'ютерних кримінальних правопорушень.	6	0		2		4		
Тема № 13 Розслідування кримінальних правопорушень проти правосуддя.	6	0		2		4		
Тема № 14 Криміналістичне забезпечення досудового розслідування кримінальних правопорушень міжнародного	8	2		2		4		

	характеру							
	всього	90	16	0	28		46	екзамен

4.1.3. Питання, що виносяться на самостійне опрацювання

Перелік питань до тем навчальної дисципліни		Література:
Тема № 1 Тема № 1 Криміналістика ХХІ століття: завдання та тенденції розвитку		1-27
	Природа криміналістики (питання, винесені на самостійне опрацювання)	1-27
	Тема № 2 Сучасні можливості техніко-криміналістичного забезпечення розслідування кримінальних правопорушень	1-27
	Поняття техніко-криміналістичного забезпечення та тенденції його розвитку (питання, винесені на самостійне опрацювання)	1-27
	Тема № 3 Загальнотеоретичні проблеми криміналістичної тактики	1-27
	Сутність криміналістичної тактики та тенденції її розвитку (питання, винесені на самостійне опрацювання)	1-27
	Тема № 4 Сучасний стан та тенденції розвитку інформаційно-довідкового забезпечення розслідування кримінальних правопорушень.	1-27
	Поняття та види криміналістичних обліків	1-27
	Тема № 5 Криміналістичне забезпечення укладення угод у кримінальному судочинстві.	1-27
	Особливості криміналістичного забезпечення укладання угод у кримінальному судочинстві	1-27
	Тема 6 Протидія розслідуванню кримінальних правопорушень та криміналістичні засоби її подолання	1-27

		Поняття та види протидії розслідуванню кримінальним правопорушенням.	1-27
		Криміналістичні засоби подолання протидії розслідуванню кримінальних правопорушень.	1-27
		Тема 7 Призначення та роль криміналістичної методики в оптимізації досудового слідства	1-27
		Поняття та види окремих криміналістичних методик	1-27
		Тема 8 Проблеми побудови та реалізації окремих криміналістичних методик	1-27
		Структура окремої криміналістичної методики	1-27
		Тема 9 Методика розслідування електоральних кримінальних правопорушень	1-27
		Криміналістична характеристика електоральних кримінальних правопорушень	1-27
		Тема 10 Розслідування кримінальних правопорушень, пов'язаних з порушенням вимог законодавства про охорону праці.	1-27
		Криміналістична характеристика кримінальних правопорушень, пов'язаних з порушенням вимог законодавства про охорону праці.	1-27
		Тема 11 Особливості розслідування екологічних кримінальних правопорушень	1-27
		Криміналістична характеристика екологічних кримінальних правопорушень	1-27
		Тема 12 Особливості розслідування комп'ютерних кримінальних правопорушень	1-27
		Поняття та види комп'ютерних кримінальних правопорушень	1-27
		Тема 13 Розслідування кримінальних правопорушень проти правосуддя	1-27

		Криміналістична класифікація кримінальних правопорушень проти правосуддя	1-27
		Криміналістична характеристика кримінальних правопорушень проти правосуддя	1-27
		Тема №14 Криміналістичне забезпечення досудового розслідування кримінальних правопорушень міжнародного характеру	1-27
		Криміналістична характеристика кримінальних правопорушень міжнародного характеру	1-27

5. Індивідуальні завдання

5.1.1. Теми рефератів

1. Історія розвитку криміналістики.
2. Проблеми становлення новітньої системи криміналістики.
3. Сучасні тенденції розвитку криміналістики.
4. Сучасне розуміння предмета криміналістики.
5. Цифрова фотозйомка та цифровий відеозапис як методи фіксації криміналістично значимої інформації.
6. Тенденції розвитку криміналістичної техніки.
7. Психологічний вплив при розслідуванні кримінальних правопорушень.
8. Криміналістичні засоби подолання протидії розслідуванню.
9. Кримінально-процесуальний примус та проблеми його застосування в слідчій діяльності.
10. Система кримінально-процесуальних заходів захисту учасників кримінального судочинства.
11. Критерії розмежування психологічного впливу і насильства.
12. Тактичні прийоми забезпечення раптовості.
13. Психологічні та моральні засади проведення слідчих дій.
14. Поняття та система криміналістичних засобів подолання протидії розслідуванню кримінальних правопорушень.
15. Поняття нетрадиційних криміналістичних методів розслідування кримінальних правопорушень, їх види.
16. Криміналістична класифікація кримінальних правопорушень

17. Криміналістичної характеристики кримінальних правопорушень та її значення в методиці розслідування окремих видів кримінальних правопорушень.
18. Криміналістична характеристика електоральних кримінальних правопорушень.
19. Особливості розслідування кримінальних правопорушень міжнародного характеру.
20. Розслідування кримінальних правопорушень, кримінальних правопорушень, пов'язаних з порушенням вимог законодавства про охорону праці.
21. Особливості розслідування кримінальних правопорушень у сфері високих технологій.
22. Методика розслідування комп'ютерних кримінальних правопорушень.
23. Методика розслідування кримінальних правопорушень проти правосуддя.
24. Розслідування електоральних кримінальних правопорушень.
25. Розслідування екологічних кримінальних правопорушень.

5.1.3. Теми наукових робіт

1. Природа криміналістики.
2. Правове забезпечення та можливості використання комп'ютерних технологій в криміналістичній діяльності.
3. Загальна характеристика слідчої діяльності та її проблеми в сучасних умовах розслідування.
4. Проблеми застосування обману як форми психологічного впливу при проведенні слідчих (розшукових) дій.
5. Процесуальні і криміналістичні аспекти вдосконалення слідчої діяльності.
6. Поняття та система криміналістичних засобів подолання протидії розслідуванню кримінальних правопорушень.
7. Проблеми побудови окремої криміналістичної методики.
8. Загальні положення застосування криміналістичних знань під час судового розгляду кримінальних проваджень.
9. Розслідування електоральних кримінальних правопорушень.
10. Криміналістичне забезпечення кримінальних правопорушень, пов'язаних з порушенням вимог законодавства про охорону праці..
11. Розслідування кримінальних правопорушень міжнародного характеру.
12. Криміналістична класифікація екологічних кримінальних правопорушень.
13. Розслідування комп'ютерних кримінальних правопорушень.
14. Розслідування кримінальних правопорушень проти правосуддя, що вчиняються службовими особами правоохоронних органів.
15. Розслідування кримінальних правопорушень проти правосуддя.

6. Методи навчання

Навчання проходить у формі лекцій, самостійної роботи слухачів

ад'юнктури і групових аудиторних занять, квестів під керівництвом викладача.

Лекційний курс має своєю метою висвітлення найбільш проблемних питань, пов'язаних із сучасними криміналістичними засобами та методами розслідування кримінальних правопорушень.

Самостійна робота слухачів ад'юнктури за кожною темою полягає:

- в опрацюванні навчального матеріалу (навчальних та додаткових питань) за конспектом лекції, нормативно-правовими актами, рекомендованою методичною, довідковою, навчальною літературою з питань розслідування кримінальних правопорушень;
- в аналізі запропонованої фабули та прийнятті обґрунтованого рішення;
- складання процесуальних документів (контрольна робота).

Метою проведення практичних занять є закріплення теоретичних знань, одержаних слухачами магістратури на лекціях і в ході самостійної роботи, а також набуття практичних навичок оформлення матеріалів за результатами проведення відповідних процесуальних дій. Зміст занять включає контрольне опитування слухачів ад'юнктури за темою, моделювання ситуацій розслідування. Окрім цього слухачі ад'юнктури доповідають рішення, прийняті під час самостійного виконання практичних завдань за заданими фабулами кримінальних проваджень. Доповідання рішень проводиться з їх обґрунтуванням та посиланням на відповідні статті кримінального і кримінально-процесуального кодексів, законів, інструкцій та інших нормативно-правових актів.

7. Перелік питань, що виносяться на підсумковий контроль

1. Природа криміналістики.
2. Сучасні завдання криміналістики та тенденції її розвитку.
3. Сучасне розуміння об'єкта та предмета криміналістики.
4. Проблеми становлення новітньої системи криміналістики.
5. Поняття техніко-криміналістичного забезпечення розслідування кримінальних правопорушень.
6. Способи фіксації криміналістично значимої інформації.
7. Цифрова фотозйомка та цифровий відеозапис як методи фіксації криміналістично значимої інформації.
8. Особливості техніко-криміналістичного забезпечення в діяльності слідчого.
9. Тенденції розвитку криміналістичної техніки.
10. Поняття та види криміналістичних обліків.
11. Тенденції розвитку інформаційно-довідкового забезпечення розслідування кримінальних правопорушень.
12. Види обліків, які ведуться в національній поліції України.
13. Поняття та тенденції розвитку криміналістичної тактики.
14. Поняття та класифікація тактичних прийомів.

15. Співвідношення понять стратегія, тактика та технологія розслідування кримінальних правопорушень.
16. Допустимість психологічного впливу при проведенні слідчих (розшукових) дій.
17. Критерії розмежування психологічного впливу і насильства.
18. Поняття, сутність та значення конфліктних ситуацій.
19. Поняття та сутність протидії розслідуванню кримінальних правопорушень.
20. Способи протидії розслідуванню кримінальних правопорушень.
21. Поняття та система криміналістичних засобів подолання протидії розслідуванню кримінальних правопорушень.
22. Особи, що потребують захисту у сфері кримінального судочинства.
23. Система кримінально-процесуальних заходів захисту.
24. Проблеми захисту учасників кримінального судочинства у сучасних умовах.
25. Поняття криміналістичної методики. Джерела їх формування.
26. Місце криміналістичної методики в системі криміналістики.
27. Види криміналістичних методик.
28. Принципи розробки методики розслідування окремих видів кримінальних правопорушень.
29. Структура і зміст окремої криміналістичної методики.
30. Криміналістична класифікація кримінальних правопорушень та її роль в диференціації криміналістичних методик.
31. Поняття, структура криміналістичної характеристики кримінальних правопорушень та її значення в методиці розслідування окремих видів кримінальних правопорушень.
32. Поняття та криміналістична класифікація електоральних кримінальних правопорушень.
33. Криміналістична характеристика електоральних кримінальних правопорушень.
34. Типові слідчі ситуації початкового етапу та відповідні їм алгоритми розслідування електоральних кримінальних правопорушень.
35. Тактика проведення огляду при розслідуванні електоральних кримінальних правопорушень.
36. Особливості допиту підозрюваного під час розслідування електоральних кримінальних правопорушень.
37. Використання спеціальних знань при розслідуванні електоральних кримінальних правопорушень.
38. Криміналістична класифікація кримінальних правопорушень проти правосуддя.
39. Криміналістична характеристика осіб, що вчиняють кримінальні правопорушення проти правосуддя.
40. Криміналістична характеристика способів вчинення кримінальних правопорушень проти правосуддя.

41. Використання спеціальних знань при розслідуванні кримінальних правопорушень проти правосуддя.
42. Документальні джерела інформації про кримінальні правопорушення проти правосуддя.
43. Тактика допиту підозрюваного при розслідуванні кримінальних правопорушень проти правосуддя.
44. Особливості взаємодії слідчого з оперативними підрозділами при розслідуванні кримінальних правопорушень проти правосуддя.
45. Особливості допиту свідків при розслідуванні кримінальних правопорушень проти правосуддя.
46. Поняття та криміналістична класифікація екологічних кримінальних правопорушень.
47. Криміналістична характеристика екологічних кримінальних правопорушень.
48. Типові слідчі ситуації початкового етапу та відповідні їм алгоритми розслідування екологічних кримінальних правопорушень.
49. Тактика проведення огляду при розслідуванні екологічних кримінальних правопорушень.
50. Особливості допиту підозрюваного під час розслідування екологічних кримінальних правопорушень.
51. Використання спеціальних знань при розслідуванні екологічних кримінальних правопорушень.
52. Криміналістична характеристика кримінальних правопорушень, пов'язаних з порушенням вимог законодавства про охорону праці.
53. Типові слідчі ситуації початкового етапу та відповідні їм алгоритми розслідування кримінальних правопорушень, пов'язаних з порушенням вимог законодавства про охорону праці.
54. Тактика проведення огляду при розслідуванні кримінальних правопорушень, пов'язаних з порушенням вимог законодавства про охорону праці.
55. Використання спеціальних знань при розслідуванні кримінальних правопорушень, пов'язаних з порушенням вимог законодавства про охорону праці.
56. Поняття та криміналістична класифікація комп'ютерних кримінальних правопорушень.
57. Криміналістична характеристика осіб, що вчиняють комп'ютерні кримінальні правопорушення.
58. Криміналістична характеристика способів вчинення комп'ютерних кримінальних правопорушень.
59. Типові слідчі ситуації початкового етапу та відповідні їм алгоритми розслідування комп'ютерних злочинів.

60. Особливості використання спеціальних знань при розслідуванні комп'ютерних кримінальних правопорушень.
61. Тактика проведення огляду при розслідуванні комп'ютерних злочинів.
62. Поняття та види кримінальних правопорушень міжнародного характеру.
63. Криміналістична характеристика кримінальних правопорушень міжнародного характеру.
64. Міжнародне співробітництво при розслідуванні кримінальних правопорушень міжнародного характеру.
65. Особливості розслідування кримінальних правопорушень міжнародного характеру.
66. Поняття та види угод у кримінальному провадженні.
67. Наслідки укладання угод.
68. Типові слідчі (судові) ситуації при укладанні угод про примирення між потерпілим та підозрюваним чи обвинуваченим.
69. Типові слідчі (судові) ситуації при укладанні угод між прокурором та підозрюваним чи обвинуваченим про визнання винуватості.
70. Особливості методики розслідування кримінальних правопорушень у разі досудової угоди про співпрацю.

8. Критерії та засоби оцінювання результатів навчання

Контрольні заходи включають у себе поточний та підсумковий контроль.

Поточний контроль.

До форм поточного контролю належить оцінювання:

- рівня знань під час семінарських, практичних, лабораторних занять;
- якості виконання індивідуальної та самостійної роботи.

Поточний контроль здійснюється під час проведення семінарських, практичних та лабораторних занять і має за мету перевірку засвоєння знань, умінь і компетенцій здобувача з навчальної дисципліни. ***Поліцейський квест є інтегрованим у поточний контроль.***

У ході поточного контролю проводиться систематичний вимір приросту знань, їх корекція. Результати поточного контролю заносяться викладачем до журналів обліку роботи академічної групи за національною системою оцінювання («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»).

Оцінки за самостійну та індивідуальну роботи виставляються в журнали обліку роботи академічної групи окремою графою за національною системою оцінювання («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»). Результати цієї роботи враховуються під час виставлення підсумкових оцінок.

При розрахунку успішності здобувачів вищої освіти в Університеті враховуються такі види робіт: навчальні заняття (семінарські, практичні, лабораторні тощо); самостійна та індивідуальна роботи (виконання домашніх завдань, ***вирішення web-квестів***, ведення конспектів першоджерел та робочих

зошитів, виконання розрахункових завдань, підготовка рефератів, наукових робіт, публікацій, розроблення спеціальних технічних пристроїв і приладів, моделей, комп'ютерних програм, **вирішення завдань рольових ігор поліцейських квестів**, виступи на наукових конференціях, семінарах, та інше); контрольні роботи (виконання тестів, контрольних робіт у вигляді, передбаченому в робочій програмі навчальної дисципліни). Вони оцінюються за національною системою оцінювання («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»).

Результат навчальних занять розраховується як середньоарифметичне значення з усіх виставлених оцінок під час навчальних занять протягом семестру та виставляється викладачем в журналі обліку роботи академічної групи окремою графою.

Результат самостійної роботи за семестр розраховується як середньоарифметичне значення з усіх виставлених оцінок з самостійної роботи, отриманих протягом семестру та виставляється викладачем в журналі обліку роботи академічної групи окремою графою.

Здобувач (студент, слухач), який отримав оцінку «незадовільно» за навчальні заняття або самостійну роботу, зобов'язаний перескласти її.

Загальна кількість балів (оцінка), отримана здобувачем за семестр перед підсумковим контролем, розраховується як середньоарифметичне значення з оцінок за навчальні заняття та самостійну роботу, та для переводу до 100-бальної системи помножується на коефіцієнт 10.

$$\begin{array}{l} \text{Загальна кількість} \\ \text{балів (перед} \\ \text{підсумковим} \\ \text{контролем)} \end{array} = \left(\begin{array}{l} \text{Результат} \\ \text{навчальних занять} \\ \text{за семестр} \end{array} + \begin{array}{l} \text{Результат} \\ \text{самостійної} \\ \text{роботи за} \\ \text{семестр} \end{array} \right) / 2) * 10$$

Підсумковий контроль.

Підсумковий контроль проводиться з метою оцінки результатів навчання на певному ступені вищої освіти або на окремих його завершених етапах.

Для обліку результатів підсумкового контролю використовується поточно-накопичувальна інформація, яка реєструється в журналах обліку роботи академічної групи. Результати підсумкового контролю з дисциплін відображаються у відомостях обліку успішності, навчальних картках здобувачів залікових книжках. **Присутність здобувачів на проведенні підсумкового контролю (заліку, екзамену) обов'язкова.** Якщо здобувач не з'явився на підсумковий контроль (залік, екзамен), то науково-педагогічний працівник ставить у відомість обліку успішності відмітку «не з'явився».

Підсумковий контроль (екзамен, залік) оцінюється за національною шкалою. Для переводу результатів, набраних на підсумковому контролі (екзамені, заліку), з національної системи оцінювання в 100-бальну вводиться

коефіцієнт **10**, таким чином максимальна кількість балів на підсумковому контролі (екзамені, заліку), які використовуються при розрахунку успішності здобувачів, становить - **50**

Підсумкові бали з навчальної дисципліни визначаються як сума балів, отриманих здобувачем протягом семестру та балів, набраних на підсумковому контролі (екзамені, заліку).

$$\begin{array}{l} \text{Підсумкові бали} \\ \text{навчальної дисципліни} \end{array} = \begin{array}{l} \text{Загальна кількість балів} \\ \text{(перед підсумковим} \\ \text{контролем)} \end{array} + \begin{array}{l} \text{Кількість балів за} \\ \text{підсумковим} \\ \text{контролем} \end{array}$$

Здобувач, який під час складання підсумкового контролю отримав оцінку «незадовільно», складає підсумковий контроль (екзамен, залік) повторно. Повторне складання підсумкового контролю (екзамену, заліку) допускається не більше двох разів з кожної навчальної дисципліни, у тому числі один раз – викладачеві, а другий – комісії, що створюється навчально-науковими інститутами (факультетами). Незадовільні оцінки виставляються тільки в відомостях обліку успішності. Здобувачам, які отримали не більше як дві незадовільні оцінки (нижче ніж 60 балів) з навчальної дисципліни, можуть бути встановлені різні строки ліквідації академічної заборгованості, але не пізніше як за день до фактичного початку навчальних занять у наступному семестрі. Здобувачі, які не ліквідували академічну заборгованість у встановлений термін, відраховуються з Університету. Особи, які одержали більше двох незадовільних оцінок (нижче ніж 60 балів) за підсумковими результатами вивчення навчальних дисциплін з урахуванням підсумкового контролю, відраховуються з Університету.

Якщо дисципліна вивчається протягом двох і більше семестрів з семестровим контролем у формі підсумкового контролю (екзамену чи заліку), то результат вивчення дисципліни в поточному семестрі визначається як середньоарифметичне значення балів, набраних у поточному та попередньому семестрах.

$$\begin{array}{l} \text{Підсумкові бали} \\ \text{навчальної} \\ \text{дисципліни} \end{array} = \begin{array}{l} \text{Підсумкові бали} \\ \text{за поточний} \\ \text{семестр} \end{array} + \begin{array}{l} \text{Підсумкові бали} \\ \text{за попередній} \\ \text{семестр} \end{array} : 2$$

Кафедрою криміналістики, судової експертології та домедичної підготовки розроблені чіткі критерії оцінювання результатів роботи здобувачів вищої освіти під час поточного контролю (роботу на семінарських, практичних, лабораторних й інших аудиторних заняттях, виконання самостійних навчальних та індивідуальних творчих завдань, квестових завдань) та підсумкового

контролю. Кафедра визначила наступні вимоги до здобувачів вищої освіти щодо засвоєння змісту навчальної дисципліни: кількість оцінок, яку він повинен отримати під час аудиторної роботи, самостійної або індивідуальної роботи, а саме:

Робота під час навчальних занять	Самостійна та індивідуальна робота	Підсумковий контроль
Отримати не менше 5 позитивних оцінок	Підготувати реферат або підготувати конспект за темою самостійної роботи, вирішити практичне завдання тощо.	Отримати за підсумковий контроль не менше 30 балів

9. Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
97-100	Відмінно («зараховано»)	А	«Відмінно» – теоретичний зміст курсу освоєний цілком, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом сформовані, всі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання виконані в повному обсязі, відмінна робота без помилок або з однією незначною помилкою
94-96			
90-93			
85-89	Добре («зараховано»)	В	«Дуже добре» – теоретичний зміст курсу освоєний цілком, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, всі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання виконані, якість виконання більшості з них оцінено числом балів, близьким до максимального, робота з двома – трьома незначними помилками
80-84			

75-79		С	«Добре» – теоретичний зміст курсу освоєний цілком, практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, всі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання виконані, якість виконання жодного з них не оцінено мінімальним числом балів, деякі види завдань виконані з помилками, робота з декількома незначними помилками, або з однією – двома значними помилками
70 –74	Задовільно («зараховано»)	Д	«Задовільно» – теоретичний зміст курсу освоєний не повністю, але прогалини не носять істотного характеру, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, більшість передбачених програмою навчання навчальних завдань виконано, деякі з виконаних завдань, містять помилки, робота з трьома значними помилками
65 – 69			
60 – 64		Е	«Достатньо» – теоретичний зміст курсу освоєний частково, деякі практичні навички роботи не сформовані, частина передбачених програмою навчання навчальних завдань не виконані, або якість виконання деяких з них оцінено числом балів, близьким до мінімального, робота, що задовольняє мінімуму критеріїв оцінки
40 – 59	Незадовільно («не зараховано»)	Ф Х	«Умовно незадовільно» – теоретичний зміст курсу освоєний частково, необхідні практичні навички роботи не сформовані, більшість передбачених програм навчання, навчальних завдань не виконано, або якість їхнього виконання оцінено числом балів, близьким до мінімального; при додатковій самостійній роботі над матеріалом курсу можливе підвищення якості виконання навчальних завдань (з можливістю повторного складання), робота, що потребує доробки
21 – 40			
1–20		Ф	«Безумовно незадовільно» – теоретичний зміст курсу не освоєно, необхідні практичні

			навички роботи не сформовані, всі виконані навчальні завдання містять грубі помилки, додаткова самостійна робота над матеріалом курсу не приведе до значимого підвищення якості виконання навчальних завдань, робота, що потребує повної переробки
--	--	--	--

10. Рекомендована література (основна, допоміжна), інформаційні ресурси в Інтернеті

Рекомендована література

Нормативно-правові акти:

1. Кримінальний кодекс України. *Відомості Верховної Ради України*. 2001. № 25. Ст. 131. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2341-14>.
2. Кримінальний процесуальний кодекс України. *Офіц. сайт Верховної ради України*. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/4651-17>.
3. Інструкція про порядок залучення працівників органів досудового розслідування поліції та Експертної служби Міністерства внутрішніх справ України як спеціалістів для участі в проведенні огляду місця події, затверджена наказом МВС України № 1339 від 03.11.2015, зареєстр. в Мінюсті України 06.11.2015 за №1392/27837. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z1392-15>
4. Порядок взаємодії між органами та підрозділами Національної поліції, закладами охорони здоров'я та органами прокуратури України при встановленні факту смерті людини : спільний Наказ МВС України, МОЗ України, Генеральної прокуратури України № 807/1193/279 від 29.09.2017, зареєстр. в Міністерстві юстиції України 24.10.2017 за №1299/31167 , URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1299-17#Text>
5. Інструкція з організації взаємодії органів досудового розслідування з іншими органами та підрозділами Національної поліції України в запобіганні кримінальним правопорушенням, їх виявленні і розслідуванні, затверджена Наказом МВС України № 575 від 07.07.2017, зареєстрована в Мін'юст України від 31.07.2017 № 937/30805. *Офіц. сайт Верховної ради України*. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0937-17>
6. Про Національну поліцію : закон України від 02.07.2015 № 580-VIII // *Голос України* URL: <http://www.golos.com.ua/article/257729>
7. Про судову експертизу: Закон України, в редакції від 01.01.2020 р. *Відомості Верховної Ради України*. 1994. № 28. Ст. 232. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/4038-12>
8. Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення : закон України від 6.12.2019 № **361-IX** // *Відомості*

Верховної Ради України (ВВР), 2020, № 25, ст.171 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/361-20>

9. Про заходи протидії незаконному обігу наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів та зловживання ними : Закон України від 15.02.1995 № 62/95-ВР, редакція від 02.01.2020 // *Відомості Верховної Ради України*. – 1995. – № 10. – Ст. 62. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/62/95-%D0%B2%D1%80#Text>

10. Про наркотичні засоби, психотропні речовини, їх аналоги і прекурсори : Закон України від 15.02.1995 № 60/95-ВР, // *Відомості Верховної Ради України*. – 1995. – № 10. – Ст. 60. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/60/95-%D0%B2%D1%80>

11. Про затвердження таблиць невеликих, великих та особливо великих розмірів наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів, які знаходяться у незаконному обігу : наказ МОЗ України від 01.08.2000 № 188. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0512-00>

12. Про затвердження Переліку наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів : постанова Кабінету Міністрів України від 06.05.2000 № 770, редакція від 23.07.2019. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/770-2000-%D0%BF>

Основна:

1. Криміналістика : підручник : у 2 т. Т. 2 / [А. Ф. Волобуєв, О. В. Одерій, Р. Л. Степанюк та ін.] ; за заг. ред. А. Ф. Волобуєва, Р. Л. Степанюка, В. О. Малярової ; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. – Харків, 2018. – 312 с. URL:

[file:///C:/Users/%D0%A2%D0%B0%D0%BD%D1%8F/Downloads/%D0%9F%D1%96%D0%B4%D1%80%D1%83%D1%87%D0%BD%D0%B8%D0%BA%20%D0%9A%D1%80%D0%B8%D0%BC%D1%96%D0%BD%D0%B0%D0%BB%D1%96%D1%81%D1%82%D0%B8%D0%BA%D0%B0,%20%D1%82%D0%BE%D0%BC%202%202018%20\(1\).pdf](file:///C:/Users/%D0%A2%D0%B0%D0%BD%D1%8F/Downloads/%D0%9F%D1%96%D0%B4%D1%80%D1%83%D1%87%D0%BD%D0%B8%D0%BA%20%D0%9A%D1%80%D0%B8%D0%BC%D1%96%D0%BD%D0%B0%D0%BB%D1%96%D1%81%D1%82%D0%B8%D0%BA%D0%B0,%20%D1%82%D0%BE%D0%BC%202%202018%20(1).pdf)

2. Криміналістика : підручник : у 2 т. Т. 1 / [А. Ф. Волобуєв, М. В. Даньшин, А. В. Іщенко та ін.] ; за заг. ред. А. Ф. Волобуєва, Р. Л. Степанюка, В. О. Малярової ; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. – Харків, 2018. – 384 с. URL:

[file:///C:/Users/%D0%A2%D0%B0%D0%BD%D1%8F/Downloads/%D0%9F%D1%96%D0%B4%D1%80%D1%83%D1%87%D0%BD%D0%B8%D0%BA%20%D0%9A%D1%80%D0%B8%D0%BC%D1%96%D0%BD%D0%B0%D0%BB%D1%96%D1%81%D1%82%D0%B8%D0%BA%D0%B0,%20%D1%82%D0%BE%D0%BC%201%202018%20\(4\).pdf](file:///C:/Users/%D0%A2%D0%B0%D0%BD%D1%8F/Downloads/%D0%9F%D1%96%D0%B4%D1%80%D1%83%D1%87%D0%BD%D0%B8%D0%BA%20%D0%9A%D1%80%D0%B8%D0%BC%D1%96%D0%BD%D0%B0%D0%BB%D1%96%D1%81%D1%82%D0%B8%D0%BA%D0%B0,%20%D1%82%D0%BE%D0%BC%201%202018%20(4).pdf)

3. Криміналістика [текст] : підручник. / В. В. Пясковський, Ю. М. Чорноус, А. В. Іщенко, О. О. Алексєєв та ін. – К. : «Центр учбової літератури», 2015. –

URL:<http://elar.naiu.kiev.ua/bitstream/123456789/1700/1/%D0%9F%D1%96%D0%B4%D1%80%D1%83%D1%87%D0%BD%D0%B8%D0%BA%20%D0%9A%D1%80%D0%B8%D0%BC%D1%96%D0%BD%D0%B0%D0%BB%D1%96%D1%81%D1%82%D0%B8%D0%BA%D0%B0.pdf>

4. Навчально-методичний посібник для самостійної роботи та практичних занять і словник термінів з навчальної дисципліни “Криміналістика” / уклад.: В. Ю. Шепітько, В. О. Коновалова, В. А. Журавель та ін. – Х.: Нац. ун-т “Юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого”, 2013. – 165 с. http://dspace.nlu.edu.ua/bitstream/123456789/1682/1/NMP_0004.pdf

Допоміжна:

1. Коновалова В.О. Вбивство. Мистецтво розслідування: Монографія. - Х., 2001.
2. Саїнчин О.С. Розкриття і розслідування умисних убивств: концептуальні і практичні основи: Монографія. - Одеса, 2004.
3. Пазинич Т.А. Основні положення розслідування вбивств, що вчинені з мотивів расової, національної чи релігійної нетерпимості // збірник наукових праць «Науковий вісник публічного та приватного права», №4/2016, Науково-дослідний інститут публічного права, 2016, с. 140-147.
4. Пащенко О. Ю. Особливості організації розкриття та розслідування умисних вбивств : навчально-методичний посібник / Пащенко О. Ю., Стратонов В. М., Зубенко В. В. – Херсон: Мрія, 2003. – 220 с.
5. Саїнчин О. Слідчі ситуації і алгоритм дій при розслідуванні дітовбивств / О. Саїнчин // Право України. – 2004. – № 2. – С.121-124
6. Розслідування обставин дорожньо-транспортних пригод / Авт.-уклад. С. О. Шевцов, К. В. Дубонос. – Х.: Факт, 2003. 191 с.
7. Злочини у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів: тактика проведення окремих слідчих (розшукових) та негласних слідчих (розшукових) дій: методичні рекомендації / С.В. Албул, С.В. Андрусенко. – Одеса : ОДУВС, 2018. – 100 с. URL: <http://dspace.oduvs.edu.ua/bitstream/123456789/429/1/%D0%9F%D1%80%D0%BE%D1%82%D0%B8%D0%B4%D1%96%D1%8F%20%D0%BD%D0%B0%D1%80%D0%BA%D0%BE%D0%B7%D0%BB%D0%BE%D1%87%D0%B8%D0%BD%D0%B0%D0%BC%202018.pdf>
8. Особливості розслідування незаконного виробництва, виготовлення, придбання, зберігання, перевезення, пересилання чи збуту наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів: Методичні рекомендації для практичних підрозділів Національної поліції України. – Х. : ХНУВС, 2017.
9. Пазинич Т. А. Особливості розкриття та розслідування злочинів, пов'язаних з порушенням правил обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів, відповідальність за які передбачене

статтею 320 КК України / Пазинич Т. А. // Актуальні питання діяльності слідчих підрозділів органів внутрішніх справ України : зб. наук. праць факультету підготовки фахівців для підрозділів слідства та дізнання ХНУВС за 2011 рік / за заг. ред. академіка НАПрН України, д-ра юрид. наук, проф. О. М. Бандурки. – Х.: НікаНова, 2012. – С. 61-82.

10. Пазинич Т. А. Криміналістична характеристика та основні положення розслідування шахрайств : дис... канд. наук: 12.00.09 / Національний університет внутрішніх справ України. Харків, 2007. 189 с.

11. Чернявський С.С. Теоретичні та практичні основи методики розслідування фінансового шахрайства: дис. ... д-ра юрид. наук : 12.00.09 / Нац. акад. внутр. справ. - К., 2010. - 610 арк. - Бібліогр.: арк. 517-610

Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Єдиний державний реєстр судових рішень, URL: <http://www.reyestr.court.gov.ua/>
2. Законодавство України. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua>
3. Офіційне інтернет-представництво Президента України. URL: <http://www.president.gov.ua>
4. Офіційний веб-сайт Верховної Ради України. URL: <http://portal.rada.gov.ua>
5. Офіційний веб-сайт Державного науково-дослідного експертно-криміналістичного центру України. URL: <http://dndekc.centrmia.gov.ua>
6. Офіційний веб-сайт Міністерства внутрішніх справ України. URL: <http://mvs.gov.ua>
7. Офіційний веб-сайт Національної поліції України URL: www.npu.gov.ua